

Integracija

upravljanja javnom imovinom (PAM),
upravljanja javnim investicijama (PIM) i
računovodstva u javnom sektoru (PSA)

PULSAR

5. – 7. lipnja/juna 2024. u Crnoj Gori

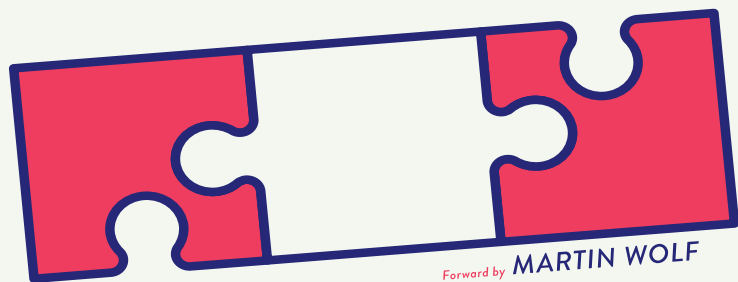
Ukratko

To je politika

PUBLIC NET WORTH

ACCOUNTING • GOVERNMENT • DEMOCRACY

IAN BALL
WILLEM BUITER
JOHN CROMPTON
DAG DETTER
JACOB SOLL

Imamo alate za unapređenje dugoročnih javnih financija bez ukidanja javnih usluga ili povećanja poreza.

Prilika

Povećati prihode

- Bolje upravljanje imovinom i obavezama, državnim prihodima

Znatno povećanje – za nekoliko posto BDP-a godišnje

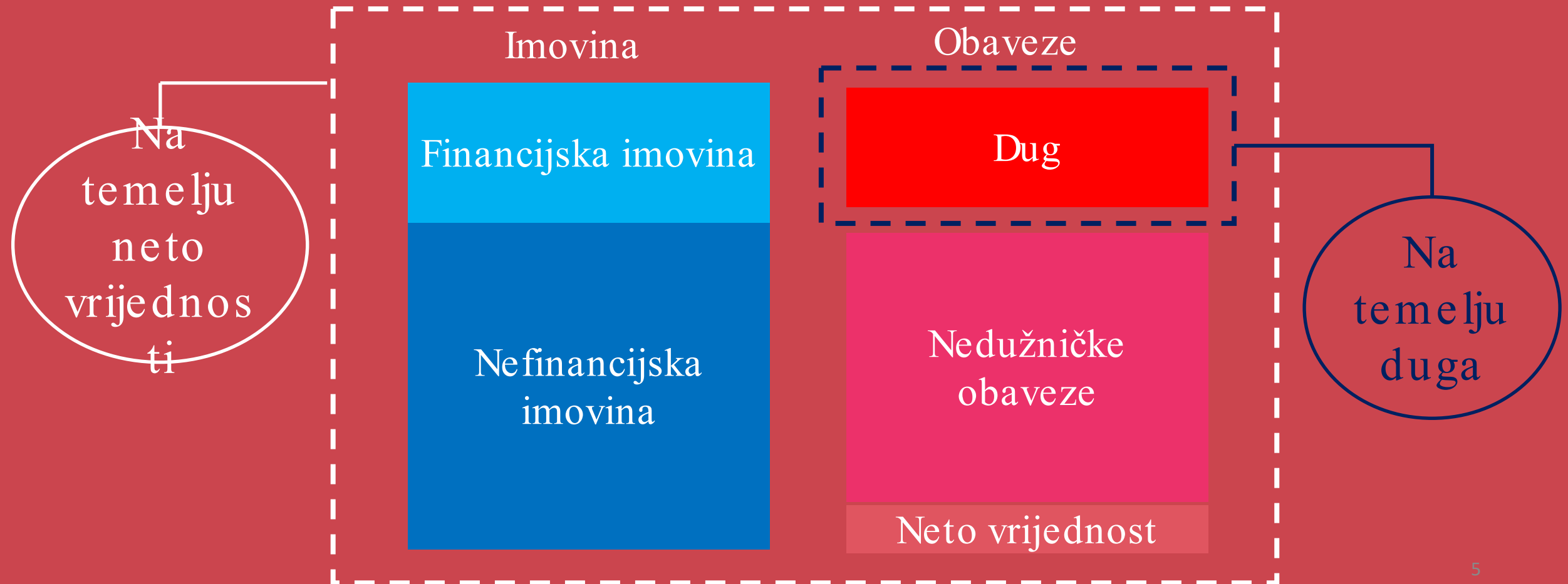
Smanjiti troškove

- Parametri koji se temelje na obračunskoj osnovi omogućuju i potiču smanjenje troškova

Boljim upravljanjem dužnicima i vjerovnicima.

Promjena fokusa

Primjena računovodstva na fiskalna pravila ili ciljeve

Kritičko djelovanje

Institucionalizacija i
sustav planiranja
proračuna na temelju
obračunske osnove

Što je potrebno?

Podaci

Institucija

Kapacitet

FINANCIAL TIMES

MONDAY 23 MAY 2022

INTERNATIONAL NEWSPAPER OF THE YEAR

EUROPE

Ono što se ne mjeri, ne broji se.

Davno je prošlo vrijeme da se okonča fokusiranost na nekoliko uskih brojeva koji su doveli do kroničnog nedovoljnog ulaganja, kao i nedovoljnog upravljanja vrijednom imovinom. Vrijeme je da se polemika o javnim financijama pomakne od toga da se bude točno u krivu na pokušaj da se bude otprilike u pravu.

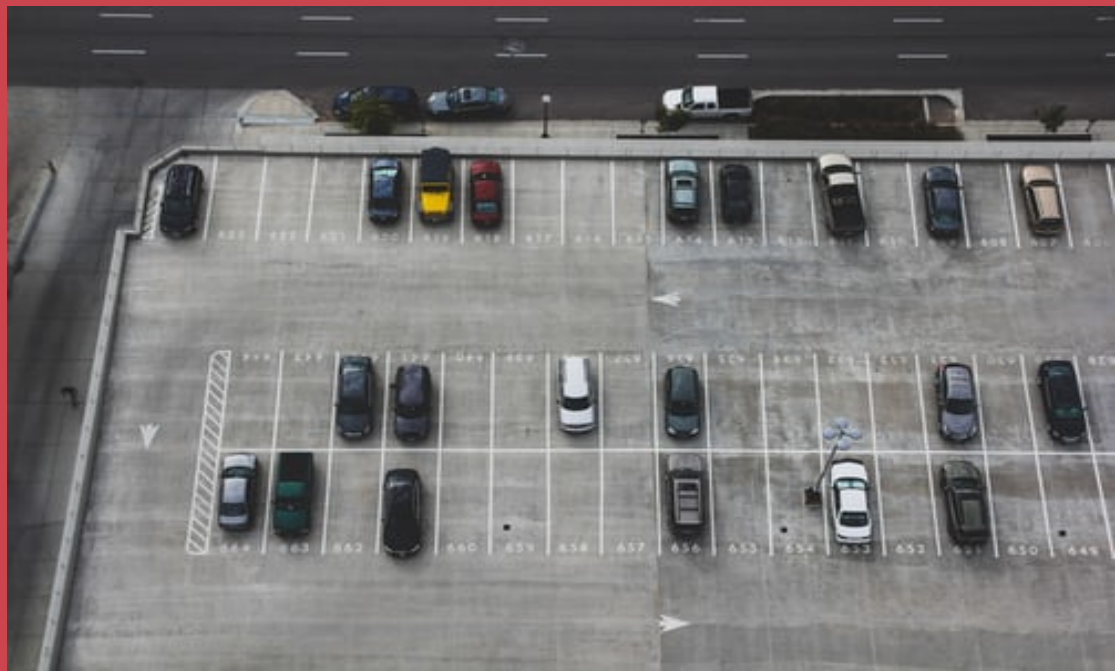
Martin Wolf

Računovodstvo određuje odluku

Novčana perspektiva

„Sadašnja upotreba”
potencijalna vrijednost imovine ne priznaje se ako nije privatizirana

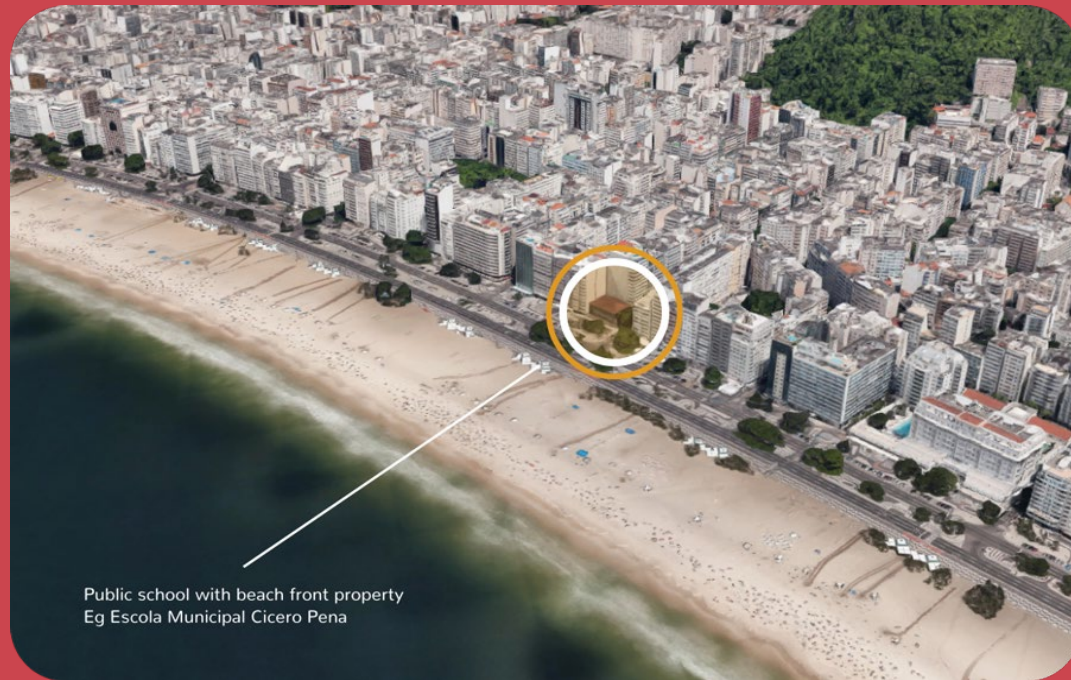
Obračunska perspektiva

„Najbolja upotreba”
Povećanje potencijalne vrijednosti i novčanih tokova razvojem imovine

Zanemarivanje potencijalne vrijednosti imovine

Escola Municipal Cicero Pena

- Škola usred hotela s 5 zvjezdica na Copacobani u Brazilu
- Premještanjem se poboljšava dobrobit
- Razvijanje imovine za najbolju upotrebu
- Povećanje prihoda za financiranje bolje škole
- Bolje okruženje za učenike

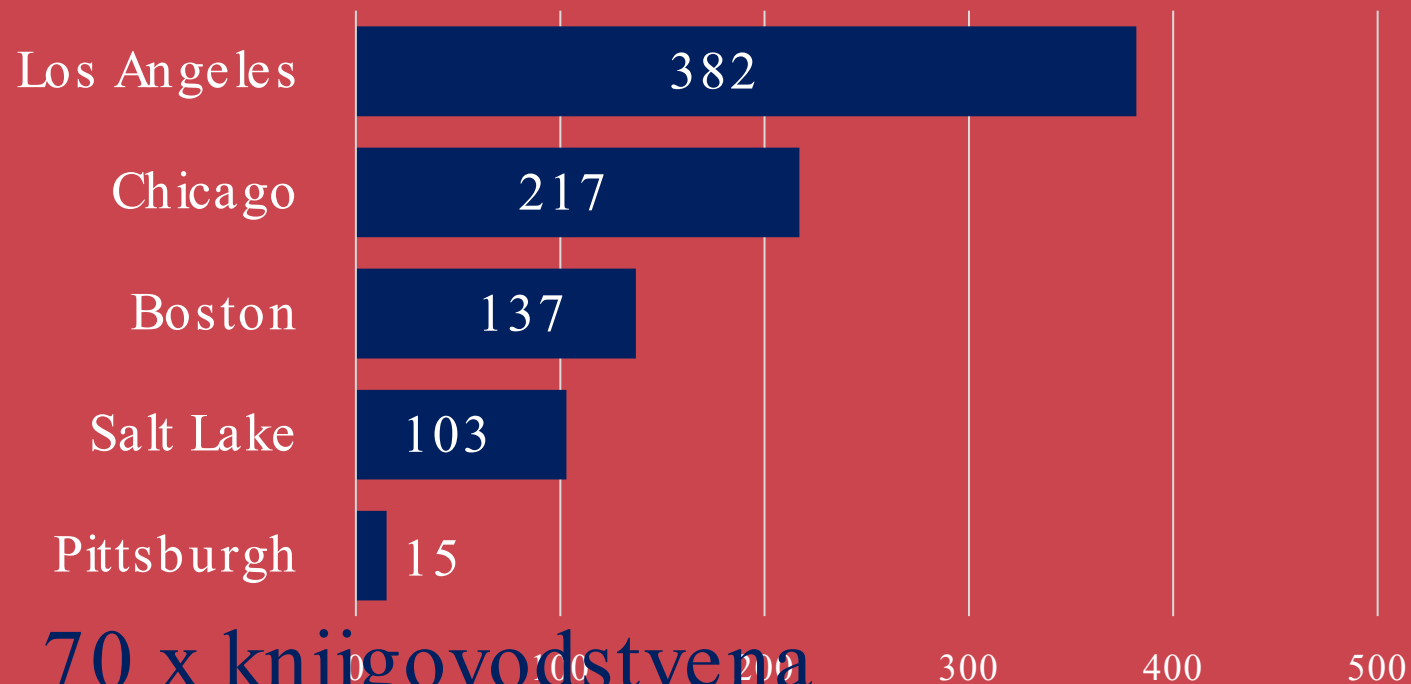
Premještanje – povećanje gradskih prihoda i rezultata učenika

Nekretnine – skriveni rudnik zlata

Usporedba vrijednosti

- Vrijednost 1 x BDP
- Jednako polovici ukupnog tržišta nekretnina

Indikativne valorizacije (m lrd. \$)

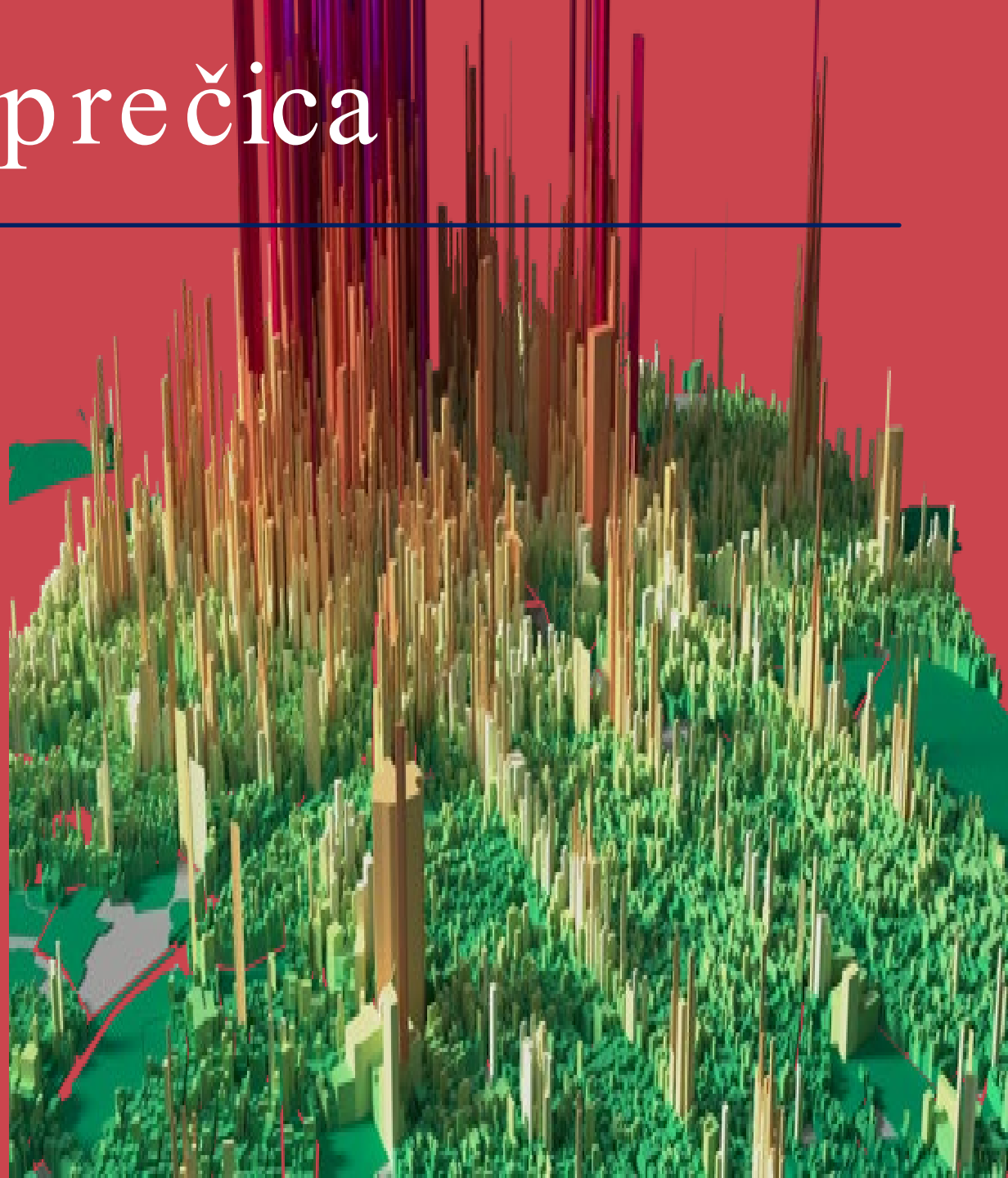
**Pittsburgh: 70 x knjigovodstvena
vrijednost**

Mapa imovine – prečica

- Indikativna vrijednost kao studija izvedivosti
- Nekretnine i operativna imovina
- Razumijevanje vrijednosnog jaza i razvojnih mogućnosti
- Fokusiranje na segmente, a ne na detalje
- Pomaže u vizualizaciji segmentacije, strukture i strategije

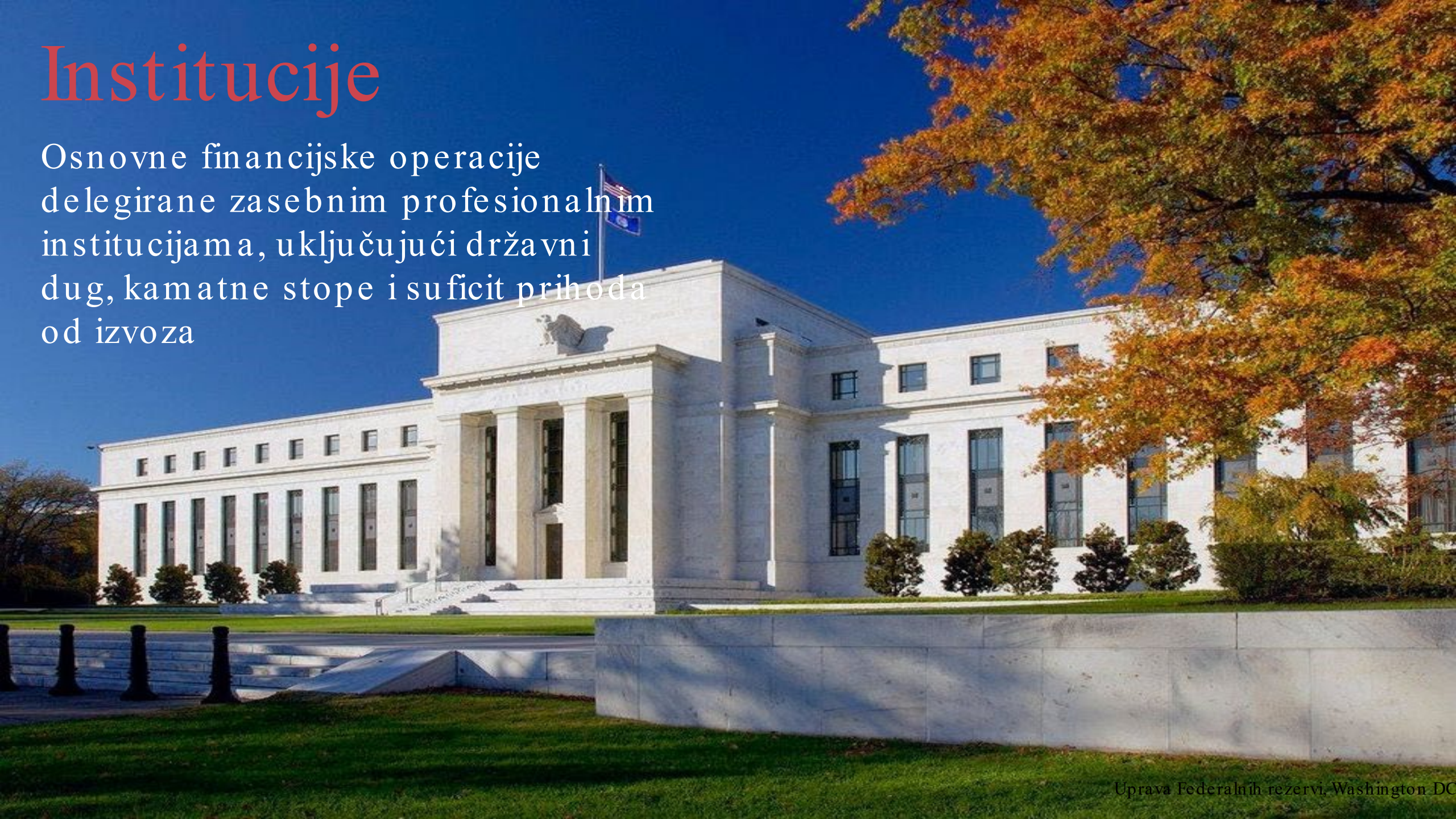
Brzina je bitna

Institucije

Osnovne financijske operacije delegirane zasebnim profesionalnim institucijama, uključujući državni dug, kamatne stope i suficit prihoda od izvoza

Javna poslovna (komercijalna) imovina

Njome se upravlja na profesionalan način, može stvarati prihode

Razdvajanje rukovođenja i politike

„Jedna je od tragičnih iluzija koje gaje mnoge zemlje ideja da političari i državni službenici mogu uspješno obavljati poduzetničke funkcije.”

„Zanimljivo je da unatoč uvjerljivim dokazima o suprotnom, to uvjerenje i dalje postoji.”

Goh Keng Swee

- jedan od osnivača Singapura

Profesionalno upravljanje

POSLOVNI CILJ

NEOVISNOST

ISPRAVNO
RAČUNOVODSTVO

Fondovi javnog i državnog bogatstva

Javno

- Aktivno upravljanje operativnom imovinom i nekretninama
- Razvoj, restrukturiranje i monetizacija pojedinačne imovine
- Nacionalno, urbano ili segmentno

Primjer: Temasek

Državno

- Upravljanje likvidnošću pričuva
- Likvidnost međunarodnih dužničkih i vlasničkih vrijednosnih papira
- Oblikovano za optimizaciju diverzifikacije portfelja – balansiranje rizika i prinosa

Primjer: GIC

Holding (holdinško društvo) – premosnica prema privatnom sektoru

---

Disciplina privatnog sektora

Poslovni cilj

- Maksimalno povećanje vrijednosti

Neovisnost

- Od kratkoročnog političkog utjecaja

Ispravo računovodstvo

- Kao da se radi o uvrštenom društvu

Dodirne točke

Financijska disciplina

- Sprečavanje rasipanja i korupcije

Zasebna bilanca stanja

- Upravljanje rizicima i odgovornost

IFRS

- Zajednički jezik

Za dobrobit društva u cjelini

Kapacitet

City of London Corporation – možda prvi profesionalni
upravitelj javnom imovinom

Proces maksimalnog povećavanja vrijednosti

Komercijalizacija

Poslovni plan

- Procjena
- Usporedba s pomoću referentnog vrednovanja

Optimizacija

Strategija

- Operativna
- Struktura kapitala
- Poslovni razvoj

Ekonomije razmjera

- Portfelj nekretnina

Privatizacija

Fer vrijednosti

- Pravovremena prodaja u odnosu na daljnji razvoj

Pravovremenost

- Širi cilj maksimalno povećanje prinosa u cijelom portfelju

Izbjegavanje nepotrebnog transfera javnog bogatstva u privatni sektor

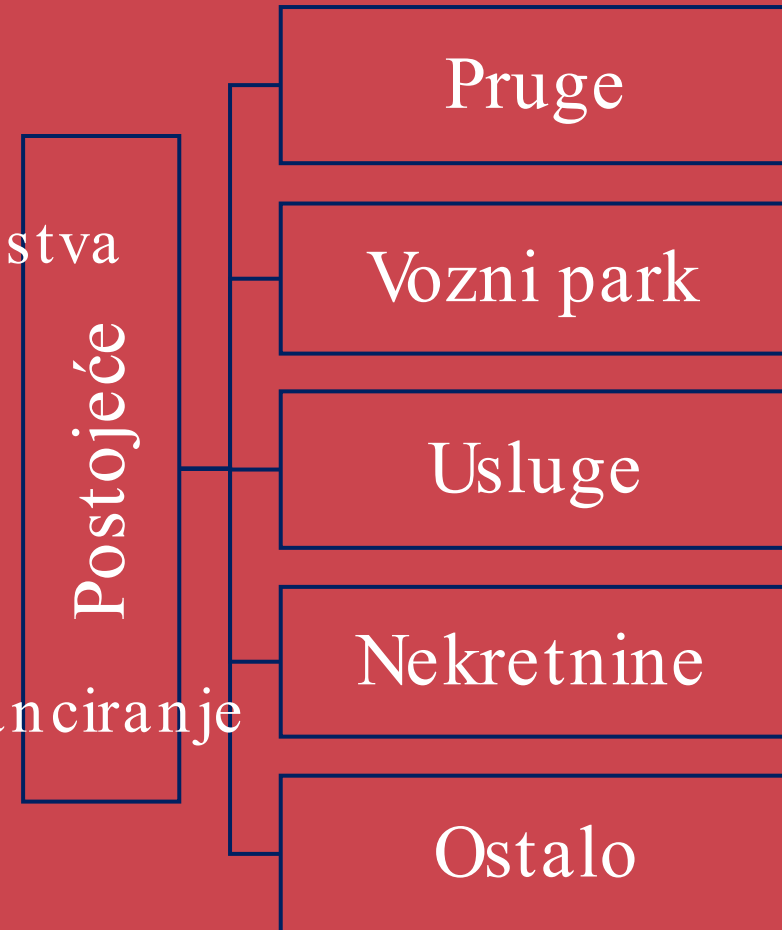
Poduzeća u državnom vlasništvu često su konglomerati

Preokretanje aglomeracija

- Pojednostavljenje internog računovodstva
- Uklanjanje subvencija
- Pojednostavljenje poslovnog modela
- Povećanje dividendi

Restrukturiranje bilance

- **Obveznice** u odnosu na bankovno financiranje
- Inicijalna javna ponuda (engl.) IPO / spajanja i akvizicije

Povoljno za razvoj tržišta kapitala i privatnog sektora

Zapošljavanje neizvršnih direktora

Vodeći upravitelj javnom imovinom

- Vodeće svjetske industrije
  - Obrana i luke
- Regionalni prvaci
  - Telekom, bankarstvo i nekretnine
- \$3 mlrd. dolara godišnje u dividendama

Povrat na kapital (engl. ROE) 14 % u razdoblju od 46 godina

Uveli disciplinu privatnog sektora

- Najveći poslodavac u Švedskoj
- Udio vrijednosti iznosio $\frac{1}{4}$ domaćeg poslovnog sektora

Metamorfoza portfelja

- Preokret za oko 60 poduzeća
- Potaknulo gospodarski rast
- Povećalo prinose i dividende
- Pojačalo tržišno natjecanje
- Povećalo produktivnost

Povećanje vrijednosti: 2 x lokalna burza (tržište dionica)

Željeznica – bez poreza

Model željeznice + nekretnine

- Mreža veličine NYC-a
- Izgrađene nekretnine iznad stanica
- Zadržati niske cijene karata s prihodom od komercijalnih djelatnosti

Nekoć vjerojatno najbolji sustav podzemne željeznice u svijetu

Udvostručenje željezničkog kapaciteta

OpCo/ PropCo – model

- Razdvojili nekretnine od poslovanja
- Izgradili „Silicijsku dolinu” unutar grada
- Nova gradska središta iznad željezničke pruge
- Udvostručili nacionalne željezničke kapacitete

Slučajni investitor

- Područje King's Crossa:
  - Od napuštene lokacije
  - Do inovacijske četvrti
- Pomoglo financirati Olimpijske igre
- Željezničke postaje diljem UK-a

Financiranje podzemne željeznice

5 četvornih km za izgradnju

Luka i vojni garnizon

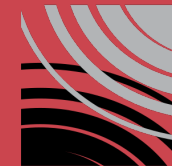
- 33 000 stambenih jedinica
- 100 000 radnih prostora
- Sveučilišta, škole, vrtići itd.

Financiralo proširenje podzemne željeznice

Obnova

HAFENCITY
HAMBURG

2 četvorna km za izgradnju

Bivša gradska luka

- 12 000 stambenih jedinica
- 45 000 radnih prostora
- 12 obrazovnih objekata
- Koncertna dvorana

Plaćanje mirovina

Vasakronan

Državna agencija pretvorena u poduzeće

- Udvostručena gustoća portfelja
- 7000 novih domova
- Inovacijska četvrt

Povrat na kapital (engl. ROE) 19 % (posljednjih 5 godina)

Zaključak

Dobro računovodstvo oslobađa resurse koji pomažu vladama u rješavanju dugoročnih financijskih izazova, poboljšanju isporuke usluga ili smanjenju poreza.

...kao i u njihovom reizboru.